



Laidiens: **22.11.2011., Nr. 183**

Ministru kabineta noteikumi Nr.880

Rīgā 2011.gada 15.novembrī (prot. Nr.67 29.§)

Govju enzootiskās leikozes uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtība

Izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma 25.panta 17.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka govju enzootiskās leikozes uzraudzības, kontroles un apkarošanas pasākumus govju sugas dzīvniekiem (turpmāk – dzīvnieki).
2. Dzīvnieku īpašnieks, turētājs vai praktizējošs veterinārārsts nekavējoties laikā ziņo praktizējošam veterinārārstam par:
 - 2.1. dzīvnieku saslimšanu vai dzīvniekiem, kas rada aizdomas par inficēšanos ar govju enzootiskās leikozes vīrusu;
 - 2.2. konstatētiem jaunveidojumiem dzīvnieka limfmezglos vai citos organisma audos.
3. Govju enzootiskās leikozes terapeitiska ārstēšana un vakcinācija pret govju enzootisko leikozi ir aizliegta.
4. Govju enzootiskās leikozes diagnozi apstiprina valsts zinātniskā institūta "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts" references laboratorijā (turpmāk – references laboratorija), izmantojot imūnās difūzijas reakciju agara gēlā, antigēna standartizācijas metodi vai imunofermentatīvās analīzes metodi. Paraugus govju enzootiskās leikozes noteikšanai noņem praktizējošs veterinārārsts vai Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk – dienests) amatpersona. Izdevumus par laboratoriskajiem izmeklējumiem sedz dzīvnieku īpašnieks vai turētājs saskaņā ar normatīvo aktu par valsts zinātniskā institūta "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts" valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros veikto darbību cenrādi. Izdevumus par praktizējoša veterinārārsta sniegtajiem pakalpojumiem sedz dzīvnieku īpašnieks vai turētājs saskaņā ar praktizējoša veterinārārsta sagatavotu rēķinu.
5. References laboratorija šo noteikumu 4.punktā minēto laboratorisko diagnostiku veic saskaņā ar šo noteikumu pielikumā noteikto metožu aprakstu.
6. Šo noteikumu ievērošanu uzrauga un kontrolē dienests saskaņā ar dienesta izstrādāto un apstiprināto govju enzootiskās leikozes uzraudzības un apkarošanas programmu.
7. Govju enzootiskās leikozes uzraudzības un apkarošanas programma ietver aprakstu par dienesta amatpersonu darbībām, apkarojot govju enzootisko leikozi, piešķirot, uzturot un anulējot novietnei statusu, kas oficiāli apliecina, ka tā ir brīva no govju enzootiskās leikozes, kā arī paraugu atlases kritērijiem, kas atspoguļo informāciju par epizootoloģisko situāciju valstī un nepieļauj govju enzootiskās leikozes izplatīšanos. Visiem vienā novietnē turētiem dzīvniekiem neatkarīgi no to piederības ganāmpulkam ir vienāds veselības statuss.

8. Īstenojot govju enzootiskās leikozes uzraudzības un apkarošanas programmu, dienests līdz kārtējā gada 1.septembrim sniedz valsts aģentūrai "Lauksaimniecības datu centrs" informāciju par nākamajā gadā dzīvniekiem noņemamo paraugu skaitu un to atlases kritērijiem.

9. Valsts aģentūra "Lauksaimniecības datu centrs" līdz kārtējā gada 31.oktobrim ievieto datubāzē informāciju par dzīvnieku reģistrā reģistrētajiem dzīvniekiem, kuriem saskaņā ar govju enzootiskās leikozes uzraudzības un apkarošanas programmu nākamajā gadā ir nepieciešams noņemt paraugus laboratoriskajiem izmeklējumiem. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs pēc minētās informācijas iegūšanas valsts aģentūras "Lauksaimniecības datu centrs" datubāzē nodrošina attiecīgo dzīvnieku izmeklēšanu.

II. Govju enzootiskās leikozes kontrole un apkarošana

10. Ja laboratoriskajos izmeklējumos konstatē govju enzootisko leikozi, dzīvnieku īpašnieks vai turētājs ievēro šādas prasības:

10.1. dzīvniekus aizliegts pārvietot no novietnes teritorijas (izņemot gadījumu, ja ar dienesta amatpersonas rakstisku atļauju tos nosūta uz kautuvi tūlītējai nokaušanai);

10.2. nodrošina, lai govju enzootiskās leikozes skartās (inficētās) novietnes dzīvnieki nenonāktu kontaktā ar citas novietnes dzīvniekiem, kam ir cits veselības statuss;

10.3. ar govju enzootisko leikozi slimo dzīvnieku pienu iznīcina vai pēc termiskas apstrādes, kas garantē govju enzootiskās leikozes ierosinātāja iznīcināšanu, izbaro novietnē esošajiem dzīvniekiem;

10.4. veselo dzīvnieku pienu nosūta piena pārstrādes uzņēmumam, kur to termiski apstrādā, izmantojot metodes, kas garantē govju enzootiskās leikozes ierosinātāja iznīcināšanu;

10.5. nekavējoties ziņo dienesta amatpersonai par ikvienu dzīvnieku, kas ir miris vai ko nokauj govju enzootiskās leikozes apkarošanas pasākumu laikā.

11. Govju enzootiskās leikozes apkarošanas pasākumu laikā nokauto dzīvnieku gaļu, blakusproduktus un kautproduktus atļauts izmantot:

11.1. dzīvnieku barības ražošanai vai pārstrādei dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārstrādes uzņēmumā, ja ir veikti pasākumi, kas nodrošina govju enzootiskās leikozes ierosinātāja tālāku neizplatīšanos, un novērsts dzīvnieku inficēšanās risks;

11.2. pārtikas produktu ražošanai, ja veterinārās ekspertīzes laikā nav konstatētas izmaiņas audos, kuru dēļ ir aizliegta gaļas turpmāka pārstrāde. Pārtikas produktu iegūšanai izmanto tikai termiski apstrādātu gaļu, tādējādi nodrošinot govju enzootiskās leikozes ierosinātāja iznīcināšanu.

12. Blakusprodukti, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam un ir iegūti no govju enzootiskās leikozes apkarošanas pasākumos nokautajiem vai nogalinātajiem dzīvniekiem (izņemot specifiskā riska materiālu), ir otrās kategorijas materiāls, un tos pārstrādā vai iznīcina atbilstoši dienesta amatpersonas norādījumiem, ievērojot kārtību, kas noteikta Eiropas Komisijas 2011.gada 25.februāra Regulā (EK) Nr.142/2011, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un īsteno Padomes Direktīvu 97/78/EK attiecībā uz dažiem paraugiem un precēm, kam uz robežas neveic veterinārās pārbaudes atbilstīgi minētajai direktīvai.

13. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs ir atbildīgs par šādu prasību izpildi:

13.1. ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc laboratorisko izmeklējumu rezultātu saņemšanas, kuri apliecina, ka dzīvniekam ir konstatēta govju enzootiskā leikoze, slimo dzīvnieku nosūta nokaušanai;

13.2. pēc dzīvnieka nosūtīšanas nokaušanai pārējiem dzīvniekiem novietnē veic seroloģiskās pārbaudes saskaņā ar šo noteikumu 20.2. vai 21.2.apakšpunktu, līdz laboratoriskajos izmeklējumos tiek konstatēts, ka govju enzootiskā leikoze ir apkarota, un novietnei tiek piešķirts no govju enzootiskās leikozes oficiāli brīvas novietnes statuss;

13.3. ganāmpulka atjaunošanai izmanto dzīvniekus, kas iegūti novietnēs, kuras ir oficiāli brīvas no govju enzootiskās leikozes.

14. Pēc dzīvnieku nokaušanas un pirms ganāmpulka atjaunošanas govju enzootiskās leikozes skarto novietni, transportlīdzekļus, rampas, pārejas, kas izmantotas slimo dzīvnieku pārvadāšanai vai to dzīvnieku pārvadāšanai, kuri rada aizdomas par saslimšanu ar govju enzootisko leikozi, kā arī materiālus, priekšmetus un konteinerus, kas bijuši kontaktā ar slimajiem dzīvniekiem, tīra, mazgā un dezinficē dzīvnieku īpašnieks vai turētājs praktizējoša veterinārārsta uzraudzībā. Izdevumus par mazgāšanas un dezinfekcijas pasākumiem sedz dzīvnieku īpašnieks vai turētājs.

15. Mazgāšanas un dezinfekcijas laikā ievēro šādu kārtību:

15.1. dezinfekcijas līdzekļus lieto noteiktā koncentrācijā, lai iznīcinātu govju enzootiskās leikozes ierosinātāju, un saskaņā ar dezinfekcijas produkta ražotāja sagatavoto anotāciju;

15.2. dezinfekcijas līdzekļu iedarbīgumu pārbauda katru reizi pirms lietošanas, ja, līdzekļus ilgstoši glabājot, zūd to efektivitāte;

15.3. dezinfekcijas un dezinfekcijas līdzekļus izvēlas, ņemot vērā dezinficējamo objektu virsmas un dezinfekcijai pakļautās platības īpašības;

15.4. dezinfekcijas līdzekļu lietošanas laikā:

15.4.1. līdzekli izsmidzina uz dezinficējamā objekta tā, lai nodrošinātu dezinfekcijas līdzekļa caursūkšanos (īpaši, ja dezinficē pakaišus, mēslus un vircu);

15.4.2. pirms dezinfekcijas grīdu, rampas, pārejas, sienas un virsmas rūpīgi mazgā un tīra, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus līdzekļus;

15.4.3. pēc virsmu tīrīšanas un mazgāšanas saskaņā ar ražotāja ieteikumiem dezinfekcijas līdzekļus uzklāj un atstāj uz minimālās iedarbības laiku;

15.4.4. dezinfekcijas šķīdumu izsmidzina, izmantojot spiediena iekārtas, un dezinficētās virsmas pasargā no atkārtotas piesārņošanas;

15.5. mazgāšanai izmantoto ūdeni apstrādā, lai nepieļautu govju enzootiskās leikozes ierosinātāja tālāku izplatīšanos;

15.6. pēc dezinfekcijas mazgā un dezinficē tās laikā lietoto ekipējumu un piesārņotos priekšmetus, bet vienreizējas lietošanas priekšmetus iznīcina.

16. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina, lai no govju enzootiskās leikozes oficiāli brīvas novietnes dzīvnieki nenonāk kontaktā ar dzīvniekiem no novietnes, kas nav atzīta par oficiāli brīvu no govju enzootiskās leikozes.

III. Govju enzootiskās leikozes uzraudzības kārtība novietnēs

17. Dienests novietni atzīst par oficiāli brīvu no govju enzootiskās leikozes, ja ir izpildītas šādas prasības:

- 17.1. pēdējo 24 mēnešu laikā novietnē nevienam dzīvniekam klīniski nav konstatēta saslimšana ar govju enzootisko leikozi. Visi dzīvnieki, kas ir vecāki par 24 mēnešiem, divas reizes 12 mēnešu laikā ar intervālu, kas nav ilgāks par četriem mēnešiem, ir laboratoriski izmeklēti, un iegūtie rezultāti ir negatīvi;
- 17.2. novietne atrodas administratīvajā teritorijā, kas ir oficiāli brīva no govju enzootiskās leikozes, un visās novietnēs šajā teritorijā pēdējo 24 mēnešu laikā nevienam dzīvniekam klīniski vai laboratoriski nav konstatēta saslimšana ar govju enzootisko leikozi.
18. Novietnei saglabājas no govju enzootiskās leikozes oficiāli brīvas novietnes statuss, ja tiek ievērotas šādas prasības:
- 18.1. pēdējo 24 mēnešu laikā novietnē nevienam dzīvniekam klīniski nav konstatēta saslimšana ar govju enzootisko leikozi, un šajā laikposmā to laboratorisko izmeklējumu rezultāti par saslimšanu ar govju enzootisko leikozi, kuri veikti saskaņā ar šo noteikumu 17.1.apakšpunktu, ir negatīvi;
- 18.2. visus dzīvniekus ievēd no novietnes, kas ir oficiāli brīva no govju enzootiskās leikozes;
- 18.3. visus dzīvniekus, kas sasnieguši 24 mēnešu vecumu, ar triju gadu intervālu laboratoriski izmeklē govju enzootiskās leikozes noteikšanai, un iegūtie izmeklējumu rezultāti ir negatīvi. Laboratoriskos izmeklējumus govju enzootiskās leikozes ierosinātāja atklāšanai veic, izmantojot šo noteikumu 4.punktā minētās metodes;
- 18.4. audzēšanai paredzētus dzīvniekus importē saskaņā ar normatīvajiem aktiem par veterinārajām prasībām to nagaīņu sugu dzīvnieku aprītei, kurus importē vai ved tranzītā caur Latvijas Republiku no trešajām valstīm (valstis, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis).
19. Novietnei atņem no govju enzootiskās leikozes oficiāli brīvas novietnes statusu, ja pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:
- 19.1. klīnisko vai laboratorisko izmeklējumu rezultāti liecina par dzīvnieku saslimšanu ar govju enzootisko leikozi vai ir aizdomas, ka dzīvnieki ir slimi, un tie nekavējoties tiek nokauti;
- 19.2. netiek izpildīta kāda no šo noteikumu 18.punktā minētajām prasībām.
20. Ja novietnē vismaz vienam dzīvniekam laboratoriskajos izmeklējumos saistībā ar govju enzootisko leikozi konstatē pozitīvu vai aizdomīgu rezultātu (pamatojoties uz iegūto informāciju, nav iespējams noteikt dzīvnieka veselības stāvokli attiecībā uz govju enzootisko leikozi) vai ja pastāv aizdomas par vismaz viena dzīvnieka saslimšanu:
- 20.1. pozitīvi reaģējušo dzīvnieku, kā arī tā pēcnācēju, kas ir jaunāks par 12 mēnešiem, nošķir no veselajiem dzīvniekiem un nosūta tūlītējai nokaušanai;
- 20.2. trīs mēnešus pēc slimā dzīvnieka un tā pēcnācēja nošķiršanas no veselajiem dzīvniekiem visus novietnē atlikušos dzīvniekus, kas vecāki par 12 mēnešiem, seroloģiski izmeklē. Novietnē nav govju enzootiskās leikozes un novietni uzskata par drošu, ja divās seroloģiskajās pārbaudēs iegūti negatīvi rezultāti un izmeklējumi veikti ar vismaz četriem, bet ne vairāk kā 12 mēnešu starplaiku;
- 20.3. dienests organizē epizootoloģiskos pētījumus, lai atklātu iespējamās inficētās novietnes, kurās esošie dzīvnieki ir kontaktējušies ar slimo dzīvnieku, un tajās uzsāk seroloģisko izmeklēšanu saskaņā ar šo noteikumu 20.2.apakšpunktu.
21. Ja novietnē vairākiem dzīvniekiem laboratoriskajos izmeklējumos saistībā ar govju enzootisko leikozi konstatē pozitīvu vai aizdomīgu rezultātu vai ja pastāv aizdomas par vairāku dzīvnieku saslimšanu: